

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **A. Z.**, zastoupeného JUDr. Vladimírem Horákem, advokátem, se sídlem Svárov 922, Vsetín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2009, č. j. 22 Cad 97/2008 - 72,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Vladimíru Horákovi, advokátu, se sídlem Svárov 922, Vsetín, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1600 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2009, č. j. 22 Cad 97/2008 - 72, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2008, č. 520 823 003, jímž žalovaná zamítla stěžovateli žádost o plný invalidní důchod podle ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť stěžovatel podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ve Zlíně ze dne 6. 2. 2008 nebyl plně invalidní, a to proto, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 25 %.

V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že se krajský soud při posuzování stěžovatelovy žaloby proti rozhodnutí žalované opřel při posouzení otázky invalidity stěžovatele o posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „PK MPSV“) ze dne 3. 6. 2009, v němž se konstatuje rovněž 25% míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Stěžovatel závěry tohoto posudku považuje za nesprávné, neboť podle jeho názoru nekorespondují s jeho skutečnými zdravotními obtížemi, jež jsou takového rázu, že jej plně invalidizují. Stěžovatel zejména namítá, že se jeho zdravotní potíže neomezují toliko na vertebrogenní onemocnění, jak by se dalo usuzovat z posudku PK MPSV, ale dlouhodobě se u něj projevuje řada dalších zdravotních potíží, pro které je léčen již po dobu asi 20 let. Jedná se o křečové žíly, bolesti dolních končetin, bolesti rukou a omezení hybnosti pravé paže, bolesti kolen a třísel. Zdravotní stav stěžovatele se podle jeho názoru stále zhoršuje. Pro ilustraci stěžovatel uvádí, že prakticky celý rok 2003 byl ve stavu pracovní neschopnosti a prodělával léčení ať již ústavní, ať již ambulantní.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalované dne 30. 3. 2008 žalobou, již dne 28. 5. 2008 doplnil. V žalobě namítal, že s posouzením svého zdravotního stavu, jak bylo provedeno v řízení před žalovanou, nesouhlasí, jelikož se jeho zdravotní stav vůbec nelepší, a domnívá se, že nebyl důsledně posouzen celý rozsah jeho zdravotních potíží, které musí snášet a které mu nedovolují nejen soustavně pracovat, ale vést i jen běžný život, jak je tomu u lidí bez postižení.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že krajský soud si vyžádal v rámci předmětného soudního řízení odborný posudek od PK MPSV. PK MPSV nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti a zaujala posudkový závěr o plné invaliditě žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Členem PK MPSV byl odborný lékař z oboru neurologie, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 3. 6. 2009. Žalobce byl jednání komise přítomen a byl při jednání vyšetřen. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici a z jakých nálezů vycházela. PK MPSV na základě zdravotnické dokumentace, o jejíž úplnosti stěžovatel nevznesl v průběhu posouzení pochybnosti, konstatovala diagnostický souhrn (chronický algický vertebrogenní syndrom víceetážový zejména bederního úseku na podkladě osteochondrózy L1/L3 bez kořenové symptomatologie, bolesti kloubů nejasné etiologie a hepatopathie veri simile toxonutritivní etiologie), z něhož určila výslovně rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a to chronický vertebrogenní syndrom bederní, přičemž podle PK MPSV šlo o lehké funkční postižení více úseků páteře s občas vystupujícími projevy nervového a svalového dráždění s omezením pohybu v postiženém úseku, omezením pro vynucené polohy a fyzicky náročné aktivity. Toto postižení PK MPSV hodnotila pro účely určení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly XV odd. F položka 2 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. V rámci této položky se PK MPSV přiklonila k horní hranici použitelného procentního rozmezí (15 - 25 %). Horní hranice byla podle PK

MPSV volena s ohledem na ostatní onemocnění, proto PK MPSV nepoužila s ohledem na tato onemocnění vyšší procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve smyslu § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. S ohledem na to komise dospěla k závěru, že k datu napadeného rozhodnutí stěžovatel nebyl plně invalidní podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nebyl ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 nebo 2 zákona o důchodovém pojištění. Nešlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33 %, nešlo o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neztěžoval stěžovateli značně obecné životní podmínky. Závěrem PK MPSV uvedla, že stěžovatel byl obecně nadále schopen vykonávat práce dle situace na regionálním trhu práce s využitím osvojených pracovních návyků a dovedností. Není schopen práce nadměrně fyzicky těžké, s přenášením nadlimitních břemen, práce v předklonu, trvale vynucené poloze a v nepříznivých klimatických podmínkách.

Krajský soud ve svém rozsudku zdůraznil, že v projednávané věci jde o odnětí dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, rozhodnutí soudu proto závisí především na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu žalobce. Poukázal na zásadní význam posudků PK MPSV s ohledem na ustanovení § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a konstatoval, že pokud posudek PK MPSV splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v soudním řízení rozhodujícím důkazem. Pokud jde o posudek PK MPSV, krajský soud shledal, že byl podán komisí v řádném složení, opíral se o zdravotnickou dokumentaci stěžovatele a odborným členem posudkové komise byl lékař - odborný neurolog, tedy odborník v oboru, do něhož je zařazeno nejzávažnější zdravotní postižení stěžovatele. V otázce rozhodujícího zdravotního postižení stěžovatele komise dospěla k závěru shodnému se závěrem posudku posudkového lékaře okresní správy sociálního zabezpečení, tj. že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl vertebrogenní algický syndrom, stejný závěr PK MPSV vyslovila i pokud šlo o funkční dopady tohoto postižení. Stěžovatel v řízení před krajským soudem neuvedl žádné konkrétní pochybnosti vztahující se ke skutkovému a právnímu posouzení, jak je PK MPSV provedla - při jednání před soudem si sice stěžoval na potíže s páteří a křečovými žilami, nicméně potvrdil, že nedochází ani na pravidelné kontroly k praktické lékařce a nedomáhal se důsledně vyšetření na specializovaných odděleních, která by se vztahovala k jím uváděným zdravotním potížím. Krajský soud tak shledal přesvědčivým, pokud PK MPSV hodnotila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kapitola XV., oddíl F, položka 2 písm. b). Krajský soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že krajský soud vycházel z posudku PK MPSV jako ze stěžejního důkazu pro své rozhodnutí. Krajský soud konstatoval, že posudek byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů, přičemž PK MPSV jednala v řádném složení. Stěžovatel byl přítomen při jednání komise a byl přešetřen odbornou lékařkou z oboru neurologie. Jestliže tedy PK MPSV podřadila rozhodující postižení stěžovatele, jak bylo zjištěno z předložené zdravotnické dokumentace a jak vyplynulo z vyšetření v PK MPSV, pod položku 2 písm. b) citovaného oddílu a

kapitoly vyhlášky č. 284/1995 Sb. a stanovila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti s ohledem na další stěžovatelova onemocnění při horní hranici procentního rozmezí pro danou položku, krajský soud neměl důvodu pochybovat o posudku PK MPSV jako o důkazním prostředku postačujícím.

Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 3. 7. 2009, kasační stížnost byla podána dne 15. 7. 2009.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvody, které podle svého obsahu představují námitky proti rozsahu posouzení zdravotního postižení. Neúplné posouzení rozsahu zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, by mohlo být vadou řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pokud mohlo mít, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá, za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a v důsledku toho i nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelem uplatněné důvody podle obsahu za důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d), a pro tento důvod kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o stěžovatelovy námitky vůči rozsudku krajského soudu, je třeba vyjít z toho, že ve stěžovatelově případě se jedná o nepřiznání plného invalidního důchodu z toho důvodu, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě nedosahuje zákonem požadovaných 66 %. Plný invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Tyto posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, rovněž však k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených § 132 občanského soudního řádu se zřetelem k ust. § 64 s. ř. s. Přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především.

Krajský soud proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. Takové opomenutí ostatně nenamítal ani stěžovatel, pouze se lišil ve svém subjektivním hodnocení závažnosti těchto problémů. Stěžovatel v žalobě ani netvrdil nedostatečnost podkladů (neúplnost zdravotnické dokumentace), z níž žalovaná při posouzení vycházela. S ohledem na to, že se konečné závěry jak posudku okresní správy sociálního zabezpečení, z něhož vycházela žalovaná, tak posudku PK MPSV, z něhož vycházel soud, ohledně naplnění podmínek invalidity shodovaly, nebyl důvod napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. O obsahu posudku PK MPSV nemohla s ohledem na absenci výhrad vůči jeho úplnosti vzniknout ani pochybnost, která by odůvodňovala přibrání znalce v oboru posudkového lékařství.

Stěžovatelovy poukazy na nedostatečnost posouzení jeho zdravotních potíží PK MPSV jsou obecné a nekonkrétní. Pokud stěžovatel uvádí, že trpí onemocněním žilního systému, je jeho tvrzení v rozporu s jednoznačným závěrem lékařských vyšetření, která byla k dispozici PK MPSV a z nichž vycházela – srov. např. angiologické vyšetření z 11. 10. 2007 (MUDr. O.). Pokud jde o ostatní stěžovatelem udávané potíže (bolestivost končetin), řada v posudku zmiňovaných a citovaných vyšetření konstatuje, že objektivní nález nekoreluje u stěžovatele s klinickými projevy, resp. se subjektivně udávanými potížemi. Proti těmto závěrům, z nichž PK MPSV pouze vycházela (a jejichž obraz bezrozporně doplňují i výsledky vyšetření stěžovatele při jednání PK MPSV), stěžovatel nepřináší krom svého subjektivního vnímání vlastních potíží žádných uchopitelných námitek.

Za této situace proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je však podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2009, č. j. 22 Cad 97/2008 - 79, ustanoven pro řízení o kasační stížnosti zástupce JUDr. Vladimír Horák. Tomu Nejvyšší správní soud přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměnu za dva úkony právní služby spočívající v převzetí zastoupení včetně první porady s klientem a v sepsání písemného podání soudu týkajícího se věci samé podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí podle ustanovení § 7 bod 2. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 a 3 písm. f) advokátního tarifu 500 Kč. Dále náleží ustanovenému zástupci stěžovatele paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal

ustanovenému zástupci na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů 1600 Kč. Pro zaplacení odměny soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. prosince 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně

senátu